

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
krašto apsaugos ministro
2018 m. liepos 3 d.
įsakymu Nr. V-619

**LEIDIMO VYKDYTI SKRYDŽIUS BEPILOČIAIS ORLAIVIAIS VIRŠ KARINIŲ
TERITORIJŲ IR NUSTATYTU ATSTUMU APLINK ŠIAS TERITORIJAS, TAIP PAT
LEIDIMO FILMUOTI, FOTOGRAFUOTI AR KITU BŪDU VIZUALIZUOTI KARINES
TERITORIJAS SUTEIKIMO TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Leidimo vykdyti skrydžius bepiločiais orlaiviais virš karinių teritorijų ir nustatytu atstumu aplink šias teritorijas, taip pat leidimo filmuoti, fotografuoti ar kitu būdu vizualizuoti karines teritorijas suteikimo tvarkos aprašas (toliau – tvarkos aprašas) reglamentuoja leidimo filmuoti, fotografuoti ar kitaip vizualizuoti karines teritorijas (toliau – leidimas vizualizuoti) ir leidimo bepiločio orlaivio valdytojui vykdyti skrydžius virš karinių teritorijų ir nustatytu atstumu aplink šias teritorijas (toliau – karinė teritorija) (toliau – leidimas vykdyti skrydį) suteikimo tvarką.

2. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme, Lietuvos Respublikos oro erdvės organizavimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 17 d. nutarimu Nr. 285 „Dėl Lietuvos Respublikos oro erdvės organizavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Lietuvos Respublikos oro erdvės organizavimo taisyklės), Bepiločių orlaivių naudojimo taisyklėse, patvirtintose Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2014 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. 4R-17 „Dėl Bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Bepiločių orlaivių naudojimo taisyklės), vartojamas sąvokas.

3. Tvarkos aprašo nuostatos dėl karinių teritorijų filmavimo, fotografavimo ar vizualizavimo kitu būdu netaikomos krašto apsaugos sistemos institucijų kariams, žvalgybos pareigūnams, valstybės tarnautojams, darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, taip pat užsienio valstybių kariams ir karinėms pajėgoms priskirtiems civiliams tarnautojams, dalyvaujantiems Lietuvos Respublikoje tarptautinėse operacijose, pratybose ir kituose karinio bendradarbiavimo renginiuose. Krašto apsaugos sistemos institucijų kariams, žvalgybos pareigūnams, valstybės tarnautojams, darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, karinių teritorijų filmavimo, fotografavimo ar kitokio vizualizavimo tvarka nustatoma vidaus tvarkos taisyklėse ar standartinėse veiklos procedūrose. Užsienio valstybių kariams ir karinėms pajėgoms priskirtiems civiliams tarnautojams, dalyvaujantiems Lietuvos Respublikoje tarptautinėse operacijose, pratybose ir kituose karinio bendradarbiavimo renginiuose, filmuojant, fotografuojant ar kitaip vizualizuojant karines teritorijas taikoma tokia pati tvarka, kaip ir krašto apsaugos sistemos institucijų kariams.

4. Tvarkos aprašo nuostatos dėl karinių teritorijų filmavimo, fotografavimo ar kitokio vizualizavimo, išskyrus tvarkos aprašo 23 punktą, netaikomos, kai filmuojami, fotografuojami ar kitaip vizualizuojami karinėje teritorijoje (išskyrus Antrojo operatyvinių tarnybų departamento prie Krašto apsaugos ministerijos valdomose ar naudojamose karinėse teritorijose) vykstantys šventiniai, taip pat kiti krašto apsaugos sistemos institucijų ir jų padalinių organizuojami oficialūs renginiai.

II SKYRIUS

LEIDIMO VYKDYTI SKRYDĮ BEPILOČIU ORLAIVIU, IŠSKYRUS BEPILOTĮ VALSTYBĖS ORLAIVĮ, SUTEIKIMO TVARKA

5. Jei karinė teritorija, virš kurios planuojama vykdyti bepiločio orlaivio skrydį, patenka į oro erdvės draudžiamas, ribojamas arba pasienio zonas, išduotas leidimas vykdyti bepiločio orlaivio skrydį oro erdvės draudžiamoje, ribojamoje arba pasienio zonoje atitinkamai laikomas leidimu vykdyti skrydį atitinkamos karinės teritorijos dalyje, patenkančioje į šiame punkte nurodytas zonas.

6. Bepiločio orlaivio valdytojas privalo užpildyti paraišką (forma pateikta 1 priede) (toliau šiame skyriuje – paraiška) dėl leidimo vykdyti skrydį išdavimo ir ją pateikti krašto apsaugos sistemos institucijos ar pagrindinio karinio vieneto vadovui, atsakingam už karinės teritorijos apsaugos organizavimą (toliau – sprendimą priimančias vadovas), Karinių teritorijų ir nustatytu atstumu aplink šias teritorijas ribų, virš kurių draudžiami bepiločių orlaivių skrydžiai, bei draudžiamų filmuoti, fotografuoti ar kitu būdu vizualizuoti karinių teritorijų sąrašė (toliau – Karinių teritorijų sąrašas) nurodytais (pateiktais prie karinių teritorijų, virš kurių planuojama vykdyti bepiločio orlaivio skrydį, nuorodų) kontaktais arba užpildytą paraišką pateikti atvykus į krašto apsaugos sistemos instituciją ar karinį vienetą, kurio teritorijoje planuojama vykdyti bepiločio orlaivio skrydį.

7. Leidimas vykdyti skrydį bepiločiu orlaiviu, išskyrus bepilotį valstybės orlaivį, suteikiamas, jei:

7.1. paraiškoje pateikti visi reikalaujami duomenys;

7.2. bepiločio orlaivio vykdomas skrydis ir skrydžio metu renkama informacija (jei renkama) nekelia grėsmės karinėje teritorijoje esančio personalo, turto, informacijos ir vykdomos veiklos saugumui;

7.3. atitinkamoje teritorijoje nėra bepiločių orlaivių skrydžių vykdymui nustatytų kitų draudimų;

7.4. pareiškėjas sutinka su paraiškos 8 ir 9 punktuose nurodytomis sąlygomis (kai bepiločio orlaivio skrydžio vykdymo metu planuojama rinkti informaciją).

8. Sprendimą dėl leidimo vykdyti bepiločio orlaivio skrydį išdavimo ar neišdavimo priima sprendimą priimančias vadovas per kuo trumpesnę laiką, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo paraiškos gavimo dienos. Apie priimtą sprendimą informuojamas bepiločio orlaivio valdytojas paraiškoje nurodytais kontaktais.

9. Leidimas skristi įsigalioja sprendimą priimančiam vadovui įrašius atitinkamas žymas paraiškoje.

10. Suteikdamas leidimą skristi sprendimą priimančias vadovas:

10.1. nustato skrydžio maršrutą;

10.2. turi teisę nustatyti:

10.2.1. papildomas skrydžio sąlygas;

10.2.2. informacijos rinkimo priemonės, kurios sumontuojamos bepilotyje orlaivyje;

10.2.3. aplinkybes, kada valdytojas privalo nutraukti skrydį;

10.2.4. skrydžio metu surinktos informacijos sprendimą priimančio vadovo paskirtam asmeniui (toliau – atsakingas asmuo) pateikimo būdą ir sąlygas (jei tai yra būtina).

11. Bepiločio orlaivio valdytojas, gavęs leidimą vykdyti skrydį bepiločiu orlaiviu virš karinių teritorijų, privalo:

11.1. sudaryti sąlygas atsakingam asmeniui prieš skrydį apžiūrėti bepilotį orlaivį, pateikti jam asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus ir kitus dokumentus, susijusius su leidime vykdyti skrydį bepiločiu orlaiviu nurodytų duomenų patikrinimu, taip pat sudaryti sąlygas atsakingam asmeniui stebėti bepiločio orlaivio skrydį;

11.2. laikytis Lietuvos Respublikos oro erdvės organizavimo taisyklėse ir Bepiločių orlaivių naudojimo taisyklėse nustatytų reikalavimų, taip pat leidime nurodytų skrydžio sąlygų ir saugumo reikalavimų;

11.3. vykdyti atsakingo asmens nurodymus, susijusius su vykdomu bepiločio orlaivio skrydžiu virš karinės teritorijos;

11.4. gavus nurodymą nutraukti skrydį užtikrinti, kad bepilotis orlaivis nedelsiant paliktų karinę teritoriją atsakingo asmens nustatytu maršrutu, o jei maršrutas nenustatytas – trumpiausiu saugiu maršrutu;

12. jei bepilotyje orlaivyje yra sumontuota informacijos rinkimo įranga ir nustatytas tvarkos aprašo 10.2.4 papunktyje reikalavimas, bepiločio orlaivio valdytojas, pabaigęs vykdyti skrydį, turi nedelsdamas pateikti atsakingam asmeniui bepilotyje orlaivyje sumontuotos informacijos rinkimo įrangos skrydžio virš karinės teritorijos metu surinktą informaciją.

13. Atsakingas asmuo turi teisę:

13.1. neleisti vykdyti skrydžio bepiločiu orlaiviu, jei skrydžio organizavimo metu nustatomas neatitikimas su leidime nurodytais duomenimis;

13.2. instrukuoti dėl leidime nurodytų skrydžio vykdymo bepiločiu orlaiviu apribojimų;

13.3. bepiločio orlaivio skrydžio metu stebėti, kaip vykdomas skrydis, ir kontroliuoti, kaip laikomasi leidime nustatytų reikalavimų;

13.4. nedelsdamas nurodyti nutraukti skrydį, jei bepiločio orlaivio skrydžio metu nesilaikoma leidime nustatytų reikalavimų;

13.5. patikrinti bepilotyje orlaivyje sumontuotų informacijos rinkimo įrenginių surinktą informaciją, jei yra taikomas tvarkos aprašo 10.2.4 papunktyje nurodytas reikalavimas;

13.6. paimiti krašto apsaugos sistemos institucijos ar karinio vieneto žinion bepilotyje orlaivyje sumontuotų informacijos rinkimo įrenginių surinktą informaciją, kuri gali kelti grėsmę karinėje teritorijoje esančio personalo, turto, informacijos ir vykdomos veiklos saugumui, ir ją pašalinti iš įrenginio. Sprendimą priimančias vadovas ne vėliau kaip per 20 darbo dienų priima sprendimą dėl paimtos informacijos gražinimo bepiločio orlaivio valdytojui, jos sunaikinimo, kai asmuo sutinka dėl informacijos sunaikinimo, ar paimtos informacijos saugojimo, iki bus galima ją gražinti.

14. Jeigu bepiločio orlaivio valdytojas nesutinka leisti patikrinti bepilotyje orlaivyje sumontuotų informacijos rinkimo įrenginių surinktos informacijos ar atsisako pašalinti surinktą informaciją, kai to reikalaujama tvarkos aprašo 13.6 papunktyje nustatytu atveju, iš bepiločio orlaivio valdytojo paimami įrenginiai su surinkta informacija, taip pat surenkama medžiaga apie įvykį ir perduodama Lietuvos kariuomenės Karo policijai.

III SKYRIUS

LEIDIMO VYKDYTI SKRYDĮ BEPILOČIU VALSTYBĖS ORLAIVIU SUTEIKIMO TVARKA

15. Bepiločio valstybės orlaivio valdytojas apie poreikį vykdyti skrydžius virš karinės teritorijos privalo informuoti sprendimą priimančią vadovą ar jo įgaliotą asmenį prieš planuojamą skrydį, bet ne vėliau kaip likus 30 min. iki įskridimo į karinę teritoriją, Karinių teritorijų sąrašė nurodytais kontaktais.

16. Bepiločio valstybės orlaivio valdytojas, pateikdamas informaciją apie planuojamą skrydį karinėje teritorijoje, nurodo:

16.1. bepiločio orlaivio duomenis;

16.2. planuojamą įskridimo į karinę teritoriją ir išskridimo iš jos laiką ir vietą;

16.3. skrydžio karinėje teritorijoje planą;

16.4. jei planuojama tūpti (kilti) karinėje teritorijoje – tūpimo (kilimo) vietas, laiką;

16.5. bepiločio valstybės orlaivio valdytojo kontaktinius duomenis (jei reikalaujama).

17. Bepiločio valstybės orlaivio valdytojui pateikus informaciją laikoma, kad išduotas leidimas vykdyti skrydį, išskyrus atvejus, kai sprendimą priimančias vadovas, įvertinęs grėsmes karinėje teritorijoje esančiam personalui, turtui, informacijai ir vykdomos veiklos saugumui, priima sprendimą neleisti vykdyti bepiločio valstybės orlaivio skrydžio arba skrydžio vykdymą atidėti kitam lakotarpiui. Apie priimtą sprendimą nedelsiant informuojamas bepiločio valstybės orlaivio valdytojas.

IV SKYRIUS

LEIDIMO VIZUALIZUOTI SUTEIKIMO TVARKA

18. Tvarkos aprašo II skyriuje nenumatytais atvejais asmuo, pageidaujantis filmuoti, fotografuoti ar kitu būdu vizualizuoti karinę teritoriją (toliau – pareiškėjas), pateikia užpildytą paraišką (forma pateikta 2 priede) (toliau šiame skyriuje – paraiška) Karinių teritorijų sąrašė nurodytais (pateiktais prie karinių teritorijų, kurias ketinama vizualizuoti, nuorodų) kontaktais.

19. Sprendimą dėl leidimo vizualizuoti išdavimo ar neišdavimo priima sprendimą priimančias vadovas per kuo trumpesnę laiką, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo paraiškos gavimo dienos. Apie priimtą sprendimą pareiškėjas informuojamas paraiškoje nurodytais kontaktais.

20. Leidimas vizualizuoti suteikiamas, jei:

20.1. paraiškoje pateikiami visi reikalaujami duomenys;

20.2. filmavimas, fotografavimas ar vizualizavimas kitu būdu nekelti grėsmės karinėje teritorijoje esančio personalo, turto, informacijos ir vykdomos veiklos saugumui;

20.3. pareiškėjas sutinka su paraiškos 5 ir 6 punktuose nurodytomis sąlygomis.

21. Leidimas vizualizuoti įsigalioja sprendimą priimančiam vadovui atlikus atitinkamas žymas paraiškoje.

22. Suteikdamas leidimą vizualizuoti sprendimą priimančias vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę nustatyti:

22.1. karinėje teritorijoje esančius objektus ar karinės teritorijos dalis, kurias draudžiama filmuoti, fotografuoti ar kitaip vizualizuoti (jei tai kelia grėsmę personalui, įslaptintos informacijos ir vykdomos veiklos saugumui);

22.2. aplinkybes, kada pareiškėjas privalo nutraukti karinės teritorijos filmavimą, fotografavimą ar jos vizualizavimą kitu būdu.

23. Asmuo, filmuojantis, fotografuojantis ar kitaip vizualizuojantis karinę teritoriją, už karinės teritorijos apsaugą atsakingiems asmenims pareikalavus privalo leisti susipažinti su surinkta vizualia informacija ir, jei surinkta informacija gali kelti grėsmę karinėje teritorijoje esančio personalo, turto, informacijos ar vykdomos veiklos saugumui, leisti ją ar jos dalį paimti krašto apsaugos sistemos institucijos ar karinio vieneto žinion ir ją pašalinti iš įrenginio. Sprendimą priimančias vadovas ne vėliau kaip per 20 darbo dienų priima sprendimą dėl paimtos informacijos gražinimo asmeniui, jos sunaikinimo, kai asmuo sutinka dėl informacijos sunaikinimo ar paimtos informacijos saugojimo, iki bus galima ją gražinti.

24. Jeigu asmuo atsisako vykdyti už karinės teritorijos apsaugą atsakingų asmenų reikalavimus, nustatytus tvarkos aprašo 23 punkte, iš asmens paimami įrenginiai su surinkta informacija, taip pat surenkama medžiaga apie įvykį ir perduodama Lietuvos kariuomenės Karo policijai.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25. Sprendimas neišduoti leidimo skristi ar vizualizuoti ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo priimto sprendimo dienos gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

26. Asmenims, neteisėtai vykdančioms bepiločių orlaivių skrydžius virš karinių teritorijų arba nustatytu atstumu iki jų arba filmuojantiems, fotografuojantiems ar kitaip vizualizuojantiems karines teritorijas, arba perduodantiems gautą vaizdinę informaciją kitiems asmenims, taikoma administracinė atsakomybė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse nustatyta tvarka.